

עלון בנגינות מזמור שיר

בס"ד

כניסת שבת 6:48
יציאת שבת 8:05

הוצאה לאור:
יצחק חלבה 052-6025436

גיליון מס' 1060 כב' אייר תשפ"ו

בהר-בחקותי

רעיונות על הפרשה על פי תורתו של הרב אביגדור נבנצל שליט"א

פרשתנו פותחת במצוות שמיטה ומצוות יובל. התורה אומרת: **וְסִפְּרָתָהּ לָךְ שְׁבַע שְׁבֻתוֹת שָׁנִים שְׁבַע שָׁנִים שְׁבַע פְּעָמִים וְהָיוּ לָךְ יָמֵי שְׁבַע שְׁבֻתוֹת הַשָּׁנִים תִּשְׁעַ וְאַרְבָּעִים שָׁנָה** (ויקרא כה, ה) בפרשת אמור התורה מצווה על ספירה נוספת, ספירה שאנחנו בעיצומה: **וְסִפְּרָתֶם לָכֶם בַּמִּזְבֵּחַ הַשְּׁבֻת מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם אֶת עֹמֶר הַתִּנְחֹפֶה שְׁבַע שְׁבֻתוֹת תְּמִימוֹת תִּהְיֶינָה** (שם כג, טו) הדמיון בין שתי ספירות אלו מפליא ביותר שכן הוא אינו רק בצד הטכני שבדבר, דהיינו ספירת שבע פעמים שבע, אלא קיימת הקבלה גם בפרטים נוספים:

1. ספירת העומר מסתיימת בחג השבועות, חג מתן תורה וספירת שנות היובל מסתיימת ביום הכיפורים שהוא כעין מתן תורה שכן ניתנו בו לוחות השניות.
2. ספירת העומר מסתיימת בתקיעת שופר שהרי במתן תורה נאמר: **וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְזוֹקֵק בְּאֹד** (שמות יט, ט). ספירת ארבעים ותשע שנים אף היא מסתיימת בתקיעת שופר ביום הכיפורים של יובל, שנאמר: **בַּיּוֹם הַכִּפּוּרִים תַּעֲבִירוּ שׁוֹפָר בְּכָל אֲרָצְכֶם** (ויקרא כה, ט) תקיעות אלו מקבילות לתקיעות של ראש השנה (ראש השנה פ"ג מ"ה)
3. חג השבועות, סיומה של ספירת העומר, משלימה למעשה את 'החרות' שהתחילה ביציאת מצרים, כמו שנאמר: **וְהַמִּכְתֵּב מִכְתֵּב אֱלֹקִים הוּא זֵרוֹת עַל הַלְלוֹתָ** (שמות לב, טז) **"אל תיקרא קרות אלא קרות שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה"** (אבות פ"ו, מ"ב) וכשם שספירת העומר מסתיימת בחרות כך ספירת שנות היובל מסתיימת בחרות, כפי שנאמר: **יֻבַּל הוּא תְּהִיָּה לָכֶם וְשִׁבְתֶּם אִישׁ אֶל אֲזוּזוֹתָו וְאִישׁ אֶל מִשְׁפּוֹזוֹתָו תִּשְׁבּוּ** (ויקרא כה, י) דהיינו: שחרור העבדים וחזרת הקרקעות לבעליהן הראשונים.

והנה למרות הדמיון בעניינים אלו, ישנה נקודה נוספת בה שתי הספירות הפכיות זו מזו; בעוד שבחג השבועות, סיומה של ספירת העומר, חייב האדם לשמוח באכילה ושתייה לכבוד יום טוב, כמאמר חז"ל: **"הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם"** (פסחים סח:), ביום הכיפורים של יובל, סיומה של ספירת שנות היובל, חייבים לצום כמו בשאר ימי הכיפורים כפי שנאמר: **תִּעֲשׂוּ אֶת נִפְשֵׁיכֶם** (ויקרא טז, כט) מה סיבת ההבדל הקוטבי הזה לאחר דמיון והקבלה בפרטים כה רבים? כך שואל מו"ר הרב נבנצל שליט"א.

מסביר הרב (על פי הרמב"ם הלכות איסורי ביאה פ"א) עם ישראל היו שקועים במצרים במ"ט שערי טומאה. משה רבינו הכניס אותם לברית. כיצד? **"בשלושה דברים נכנסו ישראל לברית: במילה וטבילה וקורבן"**

ברית מילה - ערב יציאתם ממצרים משה רבינו מל אותם, שכן נצטוו לאכול את קורבן הפסח שנאמר בו: **"וְכָל עַרְלָא יֵאָכֵל בּוֹ"** (שמות יב, מח) ובתקופת העבדות במצרים ביטלו מצוה זו.

טבילה - במדבר לפני מתן תורה, שנאמר: **"וְקָדְשִׁתֶּם הַיּוֹם וּמִזְבֵּחַ וּכְבֹּסוּ שְׂמֹלֹתֶם"** (שם יט, י) **קורבן** - הקריבו לפני מתן תורה, שנאמר: **"וַיִּשְׁלְחוּ אֶת זַעֲרִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עֹלֹת וַיִּזְבְּחוּ זִבְחִים שְׂלָמִים לַיהוָה פָּרִים"** (שמות כד, ה). תהליך זה הכרחי גם לדורות **"כשירצה העכו"ם להיכנס לברית ולהסתופף תחת כנפי השכינה ויקבל עליו עול תורה, צריך מילה וטבילה והרצאת קורבן"** (הרמב"ם שם)

יוצא אפוא שמעמד אבותינו ערב מתן תורה היה בבחינת 'גר שנתגייר' שעליו אמרו חז"ל **"כתינוק שנולד דמי"** (עין יבמות מח:). והוא נקי מכל חטא; זו הרי גם יציאה מאפילה לאור גדול כיון שלמרות החטאים שחטאו במצרים ומ"ט שערי הטומאה, הרי שכעת הם כבריה חדשה - כתינוק שנולד. לעומת זאת, מתן תורה שביום הכיפורים, שכן ניתנו בו לוחות השניות, היה לאחר חטא העגל. אומנם משה רבינו התפלל על בני ישראל לפני ירידתו מההר ועשה משפט בעובדי העגל, ועם ישראל חזרו בתשובה על חטאם והקב"ה סלח להם ונתרצה ביום הכיפורים, אע"פ כן אי אפשר להחזיר את המצב לקדמותו לגמרי, ועל כן למרות השמחה של כפרת העוונות ביום הכיפורים מוכרח שיהיה יום של עינוי נפש בעוד ששבועות הוא יום של שמחה בלבד.

והנה הסבר זה מתאים ליוצאי מצרים אשר זכו להסתופף תחת כנפי השכינה על ידי התהליך הנזכר. אולם אנחנו כבר אחרי חטא העגל וחטאים רבים נוספים, מדוע אם כן חג שבועות הוא יום של שמחה כל כך גדולה? לפי האמור לעיל היה צריך להיות יום מלווה בעינוי כמו ביום הכיפורים! תשובה לדבר נמצא בדברי הרב דסלר זצ"ל המבאר (מכתב מאליהו ח"ב) שהזמן הוא כמעגל אשר אנחנו בני האדם נוסעים בו ומגיעים כל שנה לאותן תחנות. בכל שנה ושנה בהגיע כל מועד בזמנו, מתחדשת השפעת הגילוי שבאותו מועד; בפסח - זמן החרות, בשבועות - זמן מתן תורה, וכן הלאה. אם כן כל שנה מגיעים למצב בו היינו ערב מתן תורה, נקיים מהחטא. ברור שיש לנו חשבון גדול של עבירות, אך מבחינה מסוימת חטא העגל עוד לא הגיע ולכן אין מקום לצום בחג השבועות כמו שביום הכיפורים, **"הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם"** (פסחים סח:)

גם השנה נגיע בע"ה לאותה תחנה של חג השבועות ונקבל את התורה מחדש, אלא שכל שנה צריכים להשתדל להעמיק יותר בלימודה ולהתחזק יותר בקיומה. גם שנה שעברה קיבלנו מחדש את התורה ובמהלך השנה השתדלנו ללמוד ביתר שאת, אך חייבים להוסיף באהבת תורה שהיא **"חיי עולם שנטע בתוכנו"** ולחזק את המודעות.

כדור הקודם התקיים כנס רבנים לצורך דיון בענייני דת. אחד הרבנים אמר בנאומו שהתורה נחוצה לנו כאוויר לנשימה. קם רב ברוך בער ליבוביץ' זצ"ל - ה'ברכת שמואל' ואמר: **"לא נכון! התורה איננה כאוויר לנשימה. האוויר הינו אמצעי לחיים, ואם יום מן הימים יקום מדען וימצא תחליף לאוויר אפשר יהיה להתקיים בלעדיו. אבל התורה איננה אמצעי לחיים, היא החיים עצמם!"** וראייה לדבר מה שאנחנו אומרים בתפילת מעריב: **"כי הם חיינו ואורך ימינו"**, ולא רק 'אמצעי' לחיינו.

במידה ונפנים תודעה זו עמוק בתוך לבנו נזכה להרגיש בחג השבועות כל שנה מחדש את מתן תורה ובכך נזכה להתגשמות דברי דוד המלך: **"פָּקֻדֵי ה' יִשְׁרִים מִשְׁמֹנֵי לֵב"** (תהלים יט, ט)

עלון זה מוקדש לעילוי נשמת הרה"ג ר' אליהו דרמר בן ריב זצ"ל

שבת שלום יצחק חלבה

לעילוי נשמת אאמו"ר אברהם (אלברטו) בן מרים חלבה, יוסף הכהן בן קלרה, מרשין בן ברנרדו, דניאל בן שרה, דוד הרוש בן לאה, ויצמן מור בן גורג'יה, בנימין בן נדרה, שמחה דניאל בן שמואל ושרה, יצחק בן מנחם טוב, יעקב יהושע בן חיים יחזקאל, שלמה ידידיה בן עליזה, עופר פילבר בן יפה, יוסף אילון בן מרים, גיל יצחק בן סוכבה, אברהם חזלי בן שמחה, מרת אמי אולגה בת קלרה, תמר בת שרה, יפה ענת בת מרים, מיכל בת אורלי, דונה דני בת זוהר תנצ"ב.ה.

המעוניין לקבל כל שבוע את העלון בדואר אלקטרוני ניתן לשלוח בקשה למייל: jalabe2013@gmail.com ללא תשלום לזיכוי הרבים

השיחה נערכה על פי הבנתו של העורך. כל טעות או חסרון יש לתלות בעורך בלבד